Вариант 1(Евгения)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: ҡар, уҡыусы.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Ҡыш.

Бына_һалҡын ҡыш килеп етте. Урамда аҡ ҡар ята. Тышта бик һыуыҡ. ҡоштар һайрамай. Күсмә ҡоштар йылы яҡҡа китеп бөтә. Беҙҙең яҡта ҡышларға сәүкә, һайыҫҡан, турғай, күгәрсен генә ҡала. Улар кеше йәшәгән урындарға яҡыныраҡ килә.

Ҡышҡы урман бик матур. Ҡарҙа йәнлек эҙҙәре күренә.

Уҡыусыларҙың ҡышҡы каникулдары башланды. Улар сана шыуа, конькиҙа йөрөй. Бәләкәй балалар ҡаты һыуыҡтан ҡурҡмай тышта уйнай.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

китап	төн	һайыҫҡан
ҡала	аш	эт
башҡорт	ҡуян	ҡарға
дәфтәр	бүре	күл
аш	икмәк	малай

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

зима	улица	лес
животное	стол	плохой
мальчик	отец	кукушка

Вариант 2(Валерия)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: ҡыш, турғай.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Ҡоштар.

Ҡыш. Бөтә ерҙә ап-аҡ ҡар. Урман тып-тын. Ҡыш беҙҙең яҡта бик ҡаты була. Ҡоштар һәм йәнлектәргә ҡышын бик ҡыйын.

Был ваҡытта сыйырсыҡ, ҡарлуғас, һандуғас күптән инде йылы яҡҡа китә. Беҙҙә ҡышларға сәүкә, һайыҫҡан, турғай, күгәрсен генә ҡала.

Ҡорҙар, һуйырҙар сатнама һыуыҡтарҙы ҡар аҫтында үткәрәләр. Ә һайыҫҡан, ҡарға, турғайҙар кеше йәшәгән урындарға яҡыныраҡ килә. Сөнки бында аҙыҡ табыуы еңелерәк уларға.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

ауыл	кәкүк	шәкәр
ҡалаҡ	юл	туп
эш	кишер	китап
һарыҡ	сәскә	көс
көҙ	төлкө	күлдәк

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

Салават Юлаев	«Красная книга»	Стерлитамак
писатель	лес	деревня
деревня	гора	дорога

Вариант 3 (Дарья)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: ағас, ҡош.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Декабрҙә.

Башҡортостанда ҡыш ноябрь аҙағында, декабрь башында башлана. Күлдәр, йылғалар боҙ менән ҡаплана. Ағастар яланғаслана. Тик шыршы һәм ҡарағайҙар ғына йәп-йәшел булып ултыралар. Ҡоштар һайрамай. Күсмә ҡоштар йылы яҡҡа китеп бөтә.

Декабрь аҙағында, ғинуар башында ҡаты һыуыҡтар башлана.

Ҡоштар һәм йәнлектәргә ҡышын бик ҡыйын. Ҡоштар һалҡынға сыҙамлы. Уларҙы аслыҡ ҡына һәләк итә. Ас булһа, өшөй ҙә, аҙыҡ эҙләргә хәле ҡалмай. Ҡоштарҙы ашатығыҙ.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

һуған	яҙ	ҡала
кәзә	өкө	урман
йәй	тау	шәшке
гөл	ҡош	ҡар
ҡул	япраҡ	йылға

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

ночь	школа	гора
весна	человек	мальчик
зима	красивый	цветок

Вариант 4 (Виктория)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: кишер, уңыш.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Беҙҙең уңыш.

Беҙ йәй көнө колледж баҡсаһында эшләнек. Бына хәҙер уңыш йыябыҙ. Һәр төркөм йәшелсәләрҙе йыйып ала, күргәҙмәгә әҙерләнә.

Бына күргәҙмә көнө етте. Өҫтәлдәргә ҙур-ҙур ҡарбуздар, ҡыҙыл помидорҙар, аҡ сөгөлдөрҙәр, һары шалҡандар ҡуйылған. Эре картуфтар, кишерҙәр, һуғандар кәрзиндәрҙә ята.

Уҡыусылар үҙ эштәре тураһында һөйләйҙәр, тәжрибә менән уртаҡлашалар.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

алма	сөгөлдөр	бүре
бесәй	ямғыр	күҙ
ҡайын	таш	тамсы
ҡош	дәрес	таҡта
төлкө	бала	ҡәләм

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

дом	кошка	мед
рябина	деревня	липа
елка	чуваш	липовый мед

Вариант 5 (Камилла)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: трамвай, ҡала.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Техника.

Хәҙер ауыл тормошонда ла, ҡала тормошонда ла техника ҙур урын тота.

Иртә менән автобустар, трамвай һәм троллейбустар кешеләрҙе эшкә алып бара. Төрлө материалдар, эш ҡоралдары автомобиль, поезд һәм пароходтар менән ташыла.

Ауылда ла машиналарға эш етерлек. Улар һауынсыларҙы, механизаторҙарҙы йөрөтә. Яҡшы машиналар һәм аппараттар иген үҫтереүҙә лә, малсылыҡта ла файҙаланыла. Трактор, комбайндар һәм йөк машиналары яҙғы, көҙгө эштәрҙә киң ҡулланыла.

Работа на перевод.

1 Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

һандуғас	йылға	бала
ҡарсыға	үләне	урман
ерек	бал	балыҡ
еләк	умартасы	ағас
әрем	көнбағыш	көньяҡ

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

дуб	река	гора
Ишимбай	север	деревня
заяц	Аккуль	волк

Вариант 6 (Алина)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: көн, дәрес.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Минең бер көнөм.

Мин көн һайын алтыла торам. Башта үҙемә кофе ҡайнатам. Шунан урынды йыйыштырам, иртәнге гимнастика яһайым. Артабан ваннаға инәм, йыуынам. Шунан кейенәм һәм иртәнге ашты ашайым. Ике сынаяҡ шәкәрләп йылы кофе йәки тәмле бал менән сәй эсәм.

Һигеҙ тула ун биш минуттан өйҙән сығам. Колледжда дәрестәр һигеҙҙә утыҙҙа башлана һәм сәғәт дүрттә бөтә. Төшкө ашты ашханала ашайым. Кис көнө телевизор ҡарайым, музыка тыңлайым, дәрес әҙерләйем, сканворд сисәм. Сәғәт ун берҙә йоҡларға ятам.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

ҡала	ат	эт
урман	ғаилә	болот
тел	бәрҙе	һыйыр
күгәрсен	мәтрүшкә	тейен
баш	ҡала	ауыл

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

день	семья	река
цветок	тетрадь	липа
высокий	солнце	ласточка

Вариант 7 (Тансылу)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: көн, дәрес.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Колхозда ҡыш.

Колхозда ҡышын да эш ҡайнай. Ҡыш көнө яҙға әҙерлек башлана. Мастерскойҙарҙа машиналарға ремонт яһала. Улар йәй көнө ватылмай эшләргә тейеш.

Үҫемлектәр ерҙең дымлы булыуын яраталар. Колхозсылар ҡышын яланда ҡар тоталар.

Ҡышҡы көн ҡыҫҡа һәм һыуыҡ. Ә колхоздың теплицаһында көн оҙон һымаҡ, *сөнки* унда йылы *һәм яҡты*. Унда колхозсылар ҡыяр, һуған, редиска үҫтерәләр.

Фермала ла эш туҡтамай. Колхоз илебеҙгә һөт, ит һәм йомортҡа бирә.

Работа на перевод.

1.Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

һандуғас	йылға	бал
ҡарсыға	дарыу	урман
ерек	сәскә	балыҡ
еләк	умартасы	ағас
әрекмән	көнбағыш	көньяҡ

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

лошадь	город	соловей
гора	лес	большой
деревня	чистый	черный

Вариант 8 (Дарья)

Работа с текстом.

1. Спишите и переведите текст.
2. Просклоняйте по падежам имена существительные: күҙ, айыу.
3. Найдите в тексте два глагола и определите их число, лицо, время.

Октябрь.

Октябрь - көҙҙөң беренсе һыуыҡ айы. Иртәле – кисле бик һыуыҡ була, ямғырҙар йыш яуа. Ағастар яланғаслана. Тәүге ҡар яуа. Күлдәр, быуалар туңа.

Күсмә ҡоштар йылы яҡҡа китеп бөтә. Сыйырсыҡ, ҡарлуғас, һандуғас күптән инде киткән була. Иң һуңғы булып сәүкәләр, өйрәктәр китә. Беҙҙең яҡтарға башҡа ҡоштар килә. Октябрь аҙағында, ноябрь башында айыу, бурһыҡ йоҡоға тала.

Кешеләр һалҡын ҡышҡа әҙерләнә: мал аҙбарҙарын ремонтлай, өйҙәрен йылыта.

Работа на перевод.

1. Данные слова переведите и образуйте их множественное число **по образцу:**

урам – улица - урамдар

һандуғас	йылға	бал тәме
ҡарсыға	дарыу үләне	урман
ерек	сәскә балы	балыҡ
еләк	умартасы	ағас
әрекмән	көнбағыш	көньяҡ

2.Спишите и переведите данные слова на башкирский язык.

башкир	лиса	белый
красивый	высокий	хороший
корова	страна	брат